

О Т З И В

От проф. д-р Ирена Георгиева Василева, НБУ, научно направление 2.1. Филология за придобиване на научната степен „доктор“ по професионално направление 2.1. Филология, с кандидат Десислава Ангелова Давидова

Тема на дисертацията: **ИТАЛИАНСКИТЕ ЕКСПЛИЦИТНИ ОТСТЪПИТЕЛНИ ИЗРЕЧЕНИЯ И БЪЛГАРСКИТЕ ИМ ЕКВИВАЛЕНТИ - СРАВНИТЕЛНО ИЗСЛЕДВАНЕ**

1. Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение.
Изследваният проблем е значителен в смисъл, че дадената граматическа категория се разглежда за пръв път в съпоставителен аспект и с оглед на превода на италианските експлицитни отстъпителни изречения на български език. Самият факт, че се изхожда от преводен корпус, прави резултатите от разработката приложими в теорията и практиката на превода, както и в преподаването на тези граматически единици.
2. Точно формулирани цели и задачи на дисертацията.
Целите и задачите са ясно и точно формулирани, като са указани и ограниченията в обсега на корпусите и анализа, което спомага за ориентацията и очакванията на читателя.
3. Степен на познаване на състоянието на проблема и съответствие на използваната литература.
Кандидатката очевидно е много добре запозната с научната литература по проблема, като в процеса на анализ, както и в теоретичния обзор се опира на голям брой автори, предимно италиански и български. Същевременно, подходът при работата с източниците е критичен и показва уменията на авторката да извлича същественото от наличните публикации в съответствие с конкретните нужди на изследването.
4. Коректност при цитирането на представителен брой автори.
Цитиранията в текста са коректни. Броят на източниците според Библиографията не е голям, но както става ясно от теоретичния обзор, темата – обект на изследване е доста тясна и малко разработвана.
5. Наличие на обоснован и разработен теоретичен модел на изследването.
Изследването се основава теоретично на функционално-семантичния анализ, съчетан със синтактичния подход. Изборът на този модел е обоснован убедително и подкрепен с подробен анализ на подходящо подбрани публикации.
6. Съответствие на избраната методология и методика на изследване с поставената цел и задачи на дисертационния труд.
В дисертацията не е отделена глава, посветена на методологията на изследването, а тя по-скоро произтича от теоретичния обзор и частта, озаглавена „Видове анализ,

приложени в настоящата работа“. Така се получава смесване на отделните части и липса на отчетливост, което не е препоръчително.

7. Наличие на собствен принос при събирането и анализирането на емпиричните данни. Както пише авторката, „Изследването се прави въз основа на корпус, който би могъл да се раздели условно на текстове от италианска и българска художествена литература и на публикувани преводи от италиански на български и от български на италиански език.“ (стр. 9). Този корпус е извлечен от самата нея. Освен това е проведена и анкета с информанти, свързана с превода на италианските експлицитни отстъпителни изречения на български език, както и превода на български изречения на италиански. Всички данни са обработени и анализирани от кандидатката.

Описание на приносите:

1. Кратка характеристика на естеството и оценка на достоверността на материала, върху който се градят приносите на дисертационния труд.
Корпусите, въз основа на които се извършва анализа в разработката са от достатъчен брой източници, особено имайки предвид, че извличането им е било ръчно, а не от съществуващи дигитални бази данни. Подбрани са автори, творили в един и същи период на двата езика, което ги прави съпоставими.
2. Описание на приносите на кандидата и класифицирането им.
Дисертационният труд определено показва, че кандидатката притежава задълбочени теоретични знания в областта на лингвистиката с фокус върху българския и италианския език, както и в областта на теорията и практиката на превода и съответно - способности за самостоятелни научни изследвания.
Основни приносни моменти в дисертацията са използването на комбиниран, функционално-семантичен подход към анализа, детайлното описание на специфичната семантика на отстъпителните изречения и преобладаващите в тях глаголи, очертаването на съществените разлики между италианския и българския език при изразяване на нарушена логическа причинно-следствена връзка от гледна точка на структурата на времената, синтаксиса и семантиката на използваните отстъпителни съюзи.
Освен това анализът на грешките при превод допринася към практиката на превода, както и към проблемите при усвояване на тези граматични структури.
3. Оценка на степента на лично участие на дисертанта в приносите.
Въпреки че се опира на предишни изследвания на проблема, дисертантката ги използва умело и критично за подкрепа на собствени анализи и изводи. Навлизането дори и в най-дребните детайли на семантичните и синтактични характеристики на изследваните езикови елементи показват, че авторката е положила много труд и е работила самостоятелно.
4. Оценка на съответствието на автореферата с основните положения и приносите на дисертационния труд.

Авторефератът представя ясно и точно съдържанието на дисертацията и нейните приноси.

Въздействия на дисертационния труд върху външната среда.

1. Преценка на публикациите по дисертационния труд: брой, характер на изданията, в които са публикувани.

Посочени са седем публикации, които засягат отделни аспекти на дисертационния труд. Почти всички са в издания на НБУ. От представения списък не става ясно какъв е обемът на публикациите (не са посочени страниците). Независимо от това смятам, че към момента на завършване на дисертацията публикациите по нея са достатъчни като доказателство за интереса към темата.

2. Използване и цитиране от други автори, отзиви в научния печат и др.
Не са представени.

Лични качества на автора (ако рецензентът го познава).

Нямам лични впечатления.

Мнения, препоръки и бележки.

Всички направени от мен препоръки и бележки на вътрешната защита са взети предвид.

Заклучение с ясно формулирана положителна или отрицателна оценка на дисертационния труд.

Общата ми оценка за дисертационния труд, автореферата и научните публикации на Десислава Давидова е положителна. Докторантката притежава необходимите теоретични знания и приложни умения за самостоятелни научни изследвания в областта съпоставителните изследвания. Дисертационният труд съдържа както теоретични, така и приложни приноси в практиката на превода и в обучението на студенти по италиански език. Структурата и съдържанието на представените дисертационен труд и автореферат напълно отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и правилника за прилагането му в НБУ. Това ми дава основание да предложа да бъде присъдена образователната и научна степен „Доктор” на Десислава Давидова в професионално направление 2.1. “Филология, Научна специалност *Теория и практика на превода*”.

Дата 21.09.2021

Подпис: проф. д-р Ирена Василева